Kleurgebruik brengt rust en eenheid in Oosterheem.

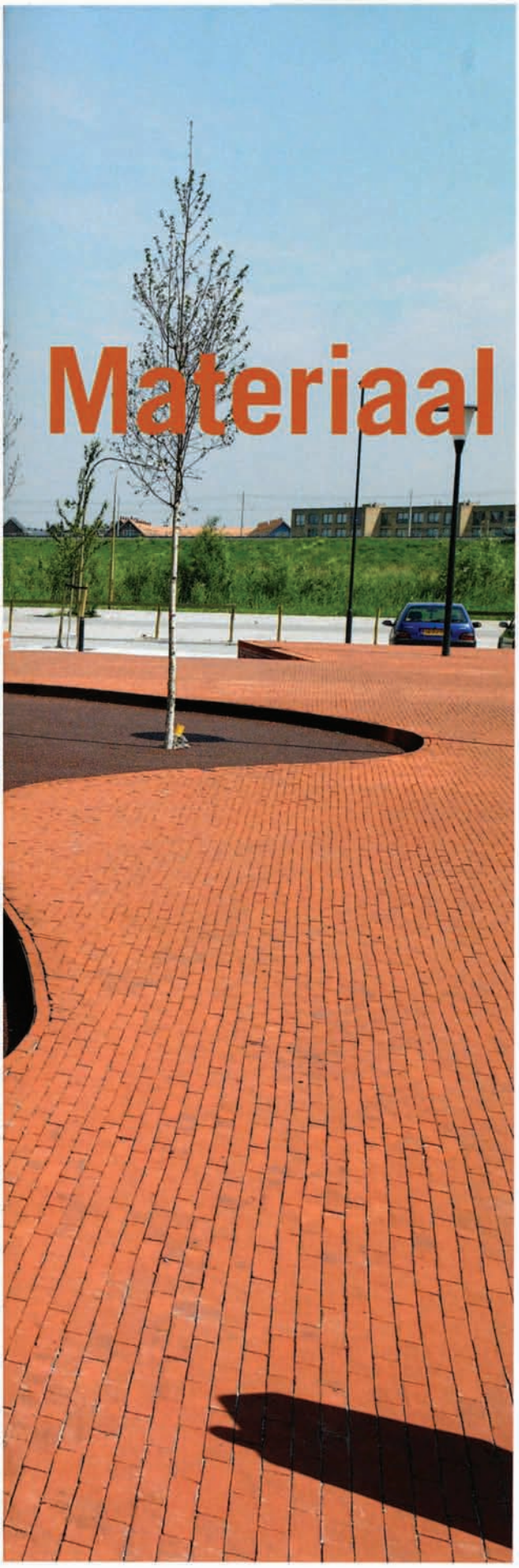

Materiaal brengt gebouw en omgeving samen

EEN NIEUWBAKKEN HART VOOR OOSTERHEEM

Optimaal gebruikmaken van de ruimte is in ons land, en vooral in de Randstad, een steeds terugkerend begrip in stedenbouwkundige beschouwingen. In veel nieuwe plannen is hier bijzondere aandacht voor. Met name de schaarse ruimte in Vinex-wijken vraagt om creatieve manieren om functies te mengen, om mensen samen te brengen en om een langdurige meerwaarde voor de wijk te creëren.

Met de bouw van het Centrumplan in het hart van de wijk Oosterheem in Zoetermeer is in 2005 een flinke uitbreiding van de stad in gang gezet. Een van de drie deelplannen, het Welzijnscluster, omvat een groot gebouw met drie basisscholen, een professionele sporthal en 35 woningen op circa 15.000 m². Omdat het aantal scholen in verhouding staat tot de gemiddelde woondichtheid in de wijk, werden ook 21 lokalen opgenomen die na 15 jaar als woning kunnen worden ingericht. Het Welzijnscluster Oosterheem biedt daarnaast onderdak aan een jongerencentrum, een kinderopvangcentrum en een buurthuis. Een nieuw hart voor de woonwijk, met uiteenlopende functies.

EENHEID IN HET LANDSCHAP

Voor architecte Jeanne Dekkers lag de toegevoegde waarde van het project vooral in het integreren van die verschillende functies. Ze schiep een soort ›

"Met uniforme materialen kun je een plek creëren waar mensen zich veilig voelen"

35 woningen maken onderdeel uit van het Welzijnscluster.

landschap waarin gebouw en buitenruimte één werden. In dit open landschap kunnen de verschillende gebruikers elkaar ontmoeten en wordt de ruimte optimaal benut. De rust, maar vooral de eenheid die het plan volgens haar nodig had, vond ze door hetzelfde materiaal te gebruiken voor zowel de gebouwen als de openbare ruimte. Dekkers: "Toen ik mijn visie op de plot moest geven, vond ik het nogal rafelig en niet symmetrisch op papier. Daarom heb ik er eerst een rechthoek omheen gezet en van daaruit naar symmetrie toegewerkt." Dekkers vond de belangrijkste inspiratie voor het Welzijnscluster op een van haar reizen: "Ik zag in India de Fatehpur Sikri, een paleis dat opgetrokken is uit één soort steen. De eenheid, de rust en de schoonheid die daarvan afstralen, gaven me een geborgen gevoel en zetten mij aan het denken voor het project in Oosterheem. Wat ik vaak mis in de openbare ruimte van een Vinex-locatie is een plek waar mensen zich direct veilig voelen. Dat gevoel heb ik willen neerzetten door met uniforme materialen te werken."

MATERIALEN ZEGGEN ALLES

Om hieraan optimaal invulling te geven gebruikte Jeanne Dekkers een oranje-rode baksteen voor de gebouwen en de buitenruimte. "De kleur wordt intenser doordat we de voeg in dezelfde kleur hebben gehouden als de baksteen, anders zou dit misschien ruis brengen in de kleurbeleving. Die kleur zie je ook terug in de neggen – de inspringende zijde van de muur bij de kozijnen van het gebouw – en in de waalformaat klinkers in het tapijt van de openbare ruimte. Materialen zeggen alles in het Welzijnsplan, ook binnen in de gebouwen. Bijvoorbeeld in de sporthal die van mooie houten spanten is voorzien." De sporthal was voor Dekkers een belangrijk uitgangspunt om het landschap verder in te richten. De hal zelf staat op niveau van de begane grond, maar de ingang aan de zijkant is hoger gelegen en bereikbaar met een sierlijke trap. "Onder het verhoogde plein dat voor de entree van de sporthal ligt hebben we de kinderopvang en de fietsenstalling kunnen verwerken. We hebben de afzonderlijke onderdelen goed kunnen integreren in het gebouw, waardoor het hele project eigenlijk behoorlijk organisch in elkaar zit."

VAN STOEL TOT STAD

Dekkers werd ook gevraagd om met het interieur aan de slag te gaan, dankzij haar totaalvisie en de ervaring die ze in eerdere projecten met brede scholen heeft opgedaan. "In de drie scholen worden meerdere lesvormen aangeboden en er zijn daarom veel verschillende speelruimtes, klaslokalen en groepsruimtes. Het combineren en inhoudelijk vormgeven van alle wensen die daarbij horen is een vertaalslag, die eigenlijk al in de ontwerpfase van het gebouw zit. Met andere woorden, als je het gebouw goed ontwerpt, hoef je – simpel gezegd – alleen nog maar het meubilair te plaatsen en goede kleuren te kiezen voor de inrichting. Ik vond het erg belangrijk om bij de basis te beginnen en een volledig en goed stedenbouwkundig plan te maken. Dit is verder uitgewerkt in een totaalconcept voor het hele complex, zowel exterieur als interieur. Echt 'van stoel tot stad', als één geheel dat bij elkaar past en elkaar versterkt. We kregen het volledige vertrouwen van de gemeente Zoetermeer, de opdrachtgever. Het was een uitstekende samenwerking. Omdat we ook het projectmanagement deden, kregen we de kans om hier gezamenlijk echt iets moois neer te zetten. Met veel flexibiliteit, licht en ruimte. En multifunctioneel ruimtegebruik voor de drie scholen, dat wordt door iedereen als een groot voordeel gezien. Achteraf kan ik zeker zeggen dat ik er trots op ben. Ik hoor alleen maar positieve geluiden, ook in de media. Men vindt het resultaat mooi en de scholen zijn blij met hun gebouwen en met de ruimte. De gemeente en ons projectteam hebben samen nog gezocht naar een mooi kunstwerk voor in de openbare ruimte. Dat is 'De schelp van Oosterheem' geworden. De schelp vormt de verbinding met de zeeklei uit de binnenzee die Zoetermeer ooit was en dat maakt de cirkel weer rond."

Project Welzijnscluster Oosterheem | **Locatie** Zoetermeer | **Opdrachtgeverschap** Gemeente Zoetermeer, Hopman Interheem Groep | **Ontwerp** Jeanne Dekkers Architectuur | **Type** Vormbak | **Formaat** Waalformaat